

پیش‌بینی‌ها در خصوص چشم‌انداز بازار جهانی انرژی در سال ۲۰۰۹

یخبندان قیمت انرژی

حداکثر قیمت برای ۲۰۰۹ بشکه‌ای ۴۰ دلار پیش‌بینی می‌شود.

به باور بسیاری از کارشناسان بازار جهانی انرژی، بازار نفت در سال جاری میلادی از رکودی که سراسر جهان را فرا گرفته است، نجات پیدا نخواهد کرد و بهای نفت به دلیل اوضاع نامطلوب اقتصادی جهان، سال ۲۰۰۹ را نیز با قیمت‌های پایین سپری خواهد کرد. این دیدگاه از آن جهت حایز اهمیت است که علیرغم ورود به سال ۲۰۰۹ میلادی، هر ماه که می‌گذرد، تمامی پیش‌بینی‌ها درباره وضعیت بازار نفت در سال جاری میلادی و چشم‌انداز اقتصادی دنیا، منفی‌تر شده و انتظار می‌رود در آینده، گزارشات نگران‌کننده‌تری نیز در این خصوص منتشر شود. البته چنین پیش‌بینی‌های نگران‌کننده‌ای در خصوص بازار جهانی انرژی نباید چندان دور از ذهن باشد. چراکه وقتی "عبدالله سالم البدری" دبیرکل سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) چشم‌انداز کوتاه‌مدت بازار نفت را تیره‌تر توصیف کرده، چطور می‌توان انتظار داشت که دیگر مؤسسات و نهادهای تحقیقاتی، شرایط بهتری را وعده بدهند؟

اداره اطلاعات انرژی آمریکا

بسیاری از مراکز مهم مطالعاتی و تحقیقاتی جهان که تحولات بازار جهانی انرژی را دنبال می‌کنند، انتظار دارند که در سال ۲۰۰۹ میلادی، نوسانات اقتصاد جهانی مهمترین عامل تعیین‌کننده بازار نفت باشد. در همین راستا اداره اطلاعات انرژی آمریکا (IEA) به عنوان نهاد تحقیقاتی بزرگترین کشور مصرف‌کننده نفت جهان، اهمیت خاصی را برای پیش‌بینی آینده بازار جهانی انرژی قایل است، در گزارشی تحت عنوان "چشم‌انداز کوتاه مدت انرژی" در سال ۲۰۰۹، پیش‌بینی کرده است که کاهش تقاضای جهانی نفت خام در کشورهای مصرف‌کننده، حداقل تا اواسط سال ۲۰۰۹ به افزایش ظرفیت مازاد تولید منجر شود که همین

پیش‌بینی بانک مورگان استنلی

از آنجا که بانک‌ها با ارایه وام به شرکت‌های نفتی و تأمین مالی پروژه‌های نفتی ارتباط تنگاتنگی دارند، پیش‌بینی تحولات بازار جهانی نفت نیز برای آنها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در همین راستا، بانک مورگان استنلی - که بزرگترین بانک سرمایه‌داری در ایالات متحده آمریکا محسوب می‌شود - پیش‌بینی کرده است که تقاضای جهانی نفت بر اثر فشار ناشی از بحران اقتصادی در کشورهای بزرگ صنعتی و نیز کاهش رشد اقتصادی در کشورهای روبه‌رشد، یک میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه در روز کاهش خواهد یافت. این بانک که در مقایسه با سایر مؤسسات مالی و تحقیقاتی، نگاه بدبینانه‌تری نسبت به اوضاع بازار آتی نفت دارد، پیش‌بینی کرده میانگین بهای نفت خام در سال ۲۰۰۹ میلادی پیرامون ۳۵ دلار در هر بشکه در نوسان خواهد بود.

پیش‌بینی آپک

سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) نیز به عنوان مهمترین کارتل نفتی جهان، در گزارشی به پیش‌بینی تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۰۹ میلادی پرداخته است. آپک در این گزارش بر خلاف سایر مراکز تحقیقاتی که کاهش بیشتری را برای مصرف‌کننده پیش‌بینی کرده‌اند، پیش‌بینی کرده تقاضای جهانی نفت طی سال جاری میلادی، تنها ۱۵۰ هزار بشکه در روز کاهش خواهد یافت.

بر این اساس، تقاضای نفت کشورهای غیر سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲/۲ درصد افزایش و تقاضای نفت کشورهای عضو این سازمان ۲/۱ درصد کاهش خواهد یافت. همچنین برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که اعضای آپک به دلیل کاهش قیمت نفت و کاهش تقاضای جهانی، اجرای ۴۰ طرح از مجموع ۱۵۰ طرح نفتی خود را به بعد از سال ۲۰۱۳ موقوف، یا به طور کامل لغو کرده‌اند. طبق این گزارش‌ها افزایش بهای نفت در سال گذشته میلادی، اعضای آپک را به طراحی ۱۵۰ پروژه نفتی با هزینه ۵۰۰ میلیارد دلار ترغیب کرده بود تا بتوانند بر اساس پیش‌بینی‌ها، در آن هنگام به روند افزایشی تقاضای جهانی نفت پاسخ دهند.

پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست

پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست نیز حاکی از آن است که قیمت نفت در سال ۲۰۰۹ به طور میانگین، بشکه‌ای ۳۵ دلار خواهد بود و در سال ۲۰۱۰ تا بشکه‌ای ۵۰ دلار افزایش خواهد یافت. با توجه به گزارش‌هایی که بدان اشاره گردید، می‌توان گفت که تمام پیش‌بینی‌ها درباره وضعیت بازار نفت در سال جاری میلادی و چشم‌انداز اقتصادی دنیا گویای آن است که در سال جاری میلادی، اوضاع اقتصاد جهانی مهمترین عامل مؤثر بر بازار نفت باشد. در همین خصوص اولیویه آپر، مدیر انستیتوی فرانسوی نفت معتقد است که اگرچه بهای هر بشکه نفت در کوتاه‌مدت بین بشکه‌ای ۳۰ تا ۴۰ دلار در نوسان خواهد بود، ولی در پایان سال ۲۰۰۹ به بشکه‌ای ۶۰ دلار افزایش خواهد یافت. ■

موضوع، احتمال افزایش دوباره قیمت‌ها را در این دوره کاهش می‌دهد.

همچنین برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا نشان می‌دهد که متوسط قیمت نفت خام در سال جاری میلادی در سطح ۴۳ دلار و ۱۴ سنت برای هر بشکه و میزان تولید جهانی نفت نیز طی همین زمان در حدود ۸۵/۱۴ میلیون بشکه در روز خواهد بود. لازم به ذکر است که میزان تولید جهانی نفت طی سال ۲۰۰۸ به بیش از ۸۵/۵۲ میلیون بشکه در روز رسیده بود. اداره اطلاعات انرژی آمریکا در بخش دیگری از این گزارش پیش‌بینی کرده است که درآمد خالص صادرات نفت خام سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در سال جاری میلادی، احتمالاً به ۴۰۲ میلیارد دلار خواهد رسید که این رقم کاهشی ۵۹ درصدی را نسبت به رقم مشابه سال ۲۰۰۸ این سازمان نشان می‌دهد.

مؤسسه "بیزینس ملایتور اینترنشنال" در گزارشی که در خصوص بازار جهانی نفت در سال جاری میلادی تهیه نموده، بیشتر به چشم‌انداز عرضه و تقاضا در بازار جهانی انرژی توجه کرده است. بنابر گزارش این مؤسسه، اگرچه تقاضای نفت طی سال ۲۰۰۹ با افت ۰/۵ درصدی روبه‌رو خواهد شد، ولی طی سال ۲۰۱۰ حدود ۰/۵۸ درصد رشد خواهد داشت. بنابر این گزارش، میانگین رشد تقاضای جهانی نفت تا فرارسیدن سال ۲۰۱۳ بیش از ۱/۱۷ درصد در سال خواهد بود و این رقم طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۸ به ۱/۴۲ درصد در سال خواهد رسید. این گزارش همچنین در خصوص میزان قیمت نفت آپک که (IEA) آن را در سطح ۴۳ دلار و ۱۴ سنت برای هر بشکه پیش‌بینی کرده، آمده است: چنانچه آپک عرضه نفت خود را به طور بهینه مدیریت کند، متوسط قیمت نفت این سازمان در سال ۲۰۰۹ به حدود ۵۲ دلار در هر بشکه خواهد رسید.

دورنمای آسیا و اقیانوسیه

۱۳۷۸/۲۰۰۸

کشور	رشد اقتصادی (درصد)	محصول ناخالص داخلی (میلیارد دلار)	تورم (درصد)	جمعیت (میلیون نفر)	تولید سرانه (دلار)
ژاپن	۰/۰	۵,۳۸۸	۱/۲	۱۲۷/۳	۴۲/۳۱۰
هند	۶/۵	۱,۳۶۲	۷/۲	۱,۱۴۰/۳۰	۱,۱۹۰
چین	۸/۰	۴,۸۱۸	۳/۶	۱,۳۶۶/۷۰	۳,۶۰۰
اندونزی	۳/۴	۵۰۵	۶/۶	۲۴۰/۳	۲,۱۳۰
مالزی	۳/۲	۲۲۷	۲/۵	۲۸/۳	۸,۰۲۰
پاکستان	۲/۹	۱۵۲	۱۶/۴	۱۶۹/۲	۹۰۰
استرالیا	۱/۶	۷۵۵	۳/۲	۲۰/۸	۳۶,۲۵۰
کره جنوبی	۲/۰	۸۹۳	۱/۸	۴۹/۴	۱۸,۰۷۰
هنگ کنگ	۱/۹	۲۴۰	۴/۳	۷/۱	۳۴,۰۲۰

استخراج: ماهنامه «اقتصاد ایران» از اکونومیست.